

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Korsholm Music Festival vielä neljä päivää
Sivu 4

PAIKALLISUUTISET

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL
Vivaldin Neljä vuodenaikaa
soi Vaasan kaupunginta-
lolla tänä iltana– luvassa
unohtumaton juhlakonsertti

Tnä iltana, sunnuntai 26. heinäkuuta klo 18.00 – Korsholman Musiikkijuhlien juhlakonsertti ”Four Seasons & NOX” tuo Vaasan kaupungintalolle yhden kesän odotetuimmista klassisen musiikin elämyksistä. Illan aikana kuullaan sekä barokin ikivihreitä että vaikuttavaa nykyaikaista kuoromusiikkia.

Konsertin ensimmäinen osa on omistettu Antonio Vivaldin kuuluisalle Neljä vuodenaikaa -teokselle. Lähes 300 vuotta sitten sävelletty mestariteos oli aikanaan mullistava, sillä se kuvasi musiikin avulla luonnon ilmiöitä, vuodenaikojen vaihtelua ja jopa lintujen laulua. Solistina loistaa kansainvälisesti arvostettu viulutaiteilija **Alissa Margulis**, jonka rinnalla esiintyy festivaalin korkeatasoinen jousiyhtye.

Väliajan jälkeen näyttämölle nousee pohjalainen huippukuoro NOX yhdessä sopraano **Angelika Klasin** kanssa. Monipuolinen ohjelma kuljettaa yleisön Kalevalasta Edith Södergranin runouteen, George Gershwinin klassiseen Summertime-lauluun sekä muihin kuoro- ja soololaulujen helmiin.

LÄÄKÄRIN VASTAUS

Dementian ehkäisy,
sivu 8

Paperilehden tulevaisuus
Sid 2

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

Paperilehden (ja e-sanomalehden) aika ei ole vielä ohi – mutta niiden on muututtava

Kahdensadan vuoden ajan aamulehti on ollut itsestään selvä. Se on herättänyt meidät uutisilla, tarjonnut syvällistä tietoa ja antanut meille johtavan artikkelin, johon voimme samaistua. Se on ollut demokration turvapaikka – yhdistävä voima pirstoutuneessa maailmassa.

Mutta se aika on ohi. Digitalisaatio on murtautunut murit. Paperilehden painetut painokset vähenivät, lukijat vanhenevat ja jakelukustannukset nousevat pilviin. Päivittäinen sanomalehti perinteisessä mielessä on katoamassa.

Pitäisikö meidän sitten rauhoittua ja antaa sen hiipua pois? Ei. Paperilehdellä on tulevaisuus, mutta vain jos se uskaltaa muuttua.

Kyse ei enää ole siitä, että kilpailemme digitaalisten alustojen kanssa nopeudessa. Emme voi koskaan tehdä niin. Sen sijaan meidän on tarjottava jotain, mitä mikään algoritmi ei voi korvata: paikallista tietoa, syvällistä, kuratointia, reflektiota ja uskottavuutta.

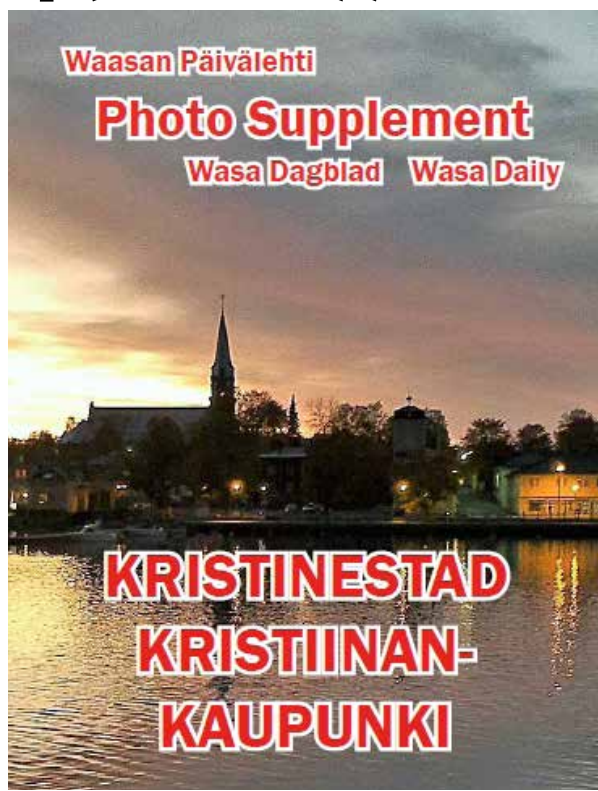
Paperilehden on nouseva premium-mediaksi – vähemmän päiviä viikossa, mutta laadukkaampia, pidempiä raportteja ja terävämpiä analyysejä.

Useat sanomalehdet ovat jo ottaneet tämän askeleen. Päivittäisestä kolmeen päivään viikossa, uutistoimittajasta viikko-lehteen. Täydennetty päivittäisellä e-lehdellä. Se ei ole vetäytymisen – se on uudelleensijoittuminen. Se on tapa suojella ainutlaatuista: hyvin perusteltua pääkirjoitusta, tutkivaa journalismia, paikallista ankkurointia.

Kysymys ei enää ole siitä, onko paperilehdellä tulevaisuutta, vaan siitä, millainen tulevaisuus sillä on. Vastaus on omissa käsissämme. Jos uskallamme pienentää toimintaansa, jos uskalla erikoistua ja jos uskalla investoida digitaaliseen ensisijaisena vaihtoehtona – paperilehti voi elää edelleen. Ei sellaisena kuin se oli, mutta sellainen kuin sen pitää olla.

Paperilehden aika ei ole vielä ohi, ja e-lehti voi olla tyylikäs täydentäjä. He ovat juuri kasvaneet tarpeeksi ymmärtämään, että vähemmän voi olla enemmän. Ja tuo laatu on aina ratkaisevan tärkeä – riippumatta formaatista.

Photo Supplement

UUTISET

Noin 100 minuuttia kestävä konsertti tarjoaa vaikuttavan kokonaisuuden, jossa yhdistyvät virtuoosinen soitto, hienostunut laulutaide ja vahvat tunteet. Tapahtuman aikana järjestetään myös maksuton lastenhoito ennakkovarauksella, joten koko perheen on helppo osallistua juhlakonserttiin.

Lähde: Korsholms Musikfestspel

<https://www.netticket.fi/kmf-gala>

Kuvassa Angelika Klas. Kuva: Ville Paul Paasimaa

VAASA

Kuninkaallista loistoa Vaasaan – kruununprinsessa Victoria ja prinssi Daniel vierailevat kaupungissa

Valokuva: Anna-Lena Ahlström / The Royal Court of Sweden

Nyt se on varmaa – kruununprinsessa Victoria ja prinssi Daniel saapuvat Vaasaan! Elokuun 21. päivä kruununprinsessapari vierailee Vaasan hovioikeuden 250-vuotisjuhlassa. Edellisen kerran Vaasassa nähtiin kuninkaallisia vieraita vuonna 2006, jolloin kaupungin 400-vuotisjuhlissa vierailivat kuningas Kaarle XVI Kustaa ja kuningatar Silvia.

– Hovioikeuden historiallinen juhlavuosi on niin

merkittävä tapahtuma, että päätimme lähestyä Ruotsin kuningashuonetta ja kutsua sen edustajan kunnioittamaan juhlaa läsnäolollaan. Olemme erittäin otettuja siitä, että kruununprinsessa ja prinssi Daniel vastasivat kutsumme myöntävästi, sanoo hovioikeuden presidentti Sakari Laukkanen.

Aamupäivällä kuninkaalliset viettävät noin tunnin hovioikeudessa, jonka kuningas Kustaa III perusti vuonna 1775. Toimintansa hovioikeus aloitti tasan 250 vuotta sitten 21.8.1776. Tämän jälkeen kruununprinsessa istuttaa muistopuun Hovioikeudenpuistoon.

Kello 10.30 pari siirtyy jalan Hovioikeudenpuistikolle, jossa heillä on mahdollisuus tervehtiä vaasalaisia. Sitten matka jatkuu Vaskiluotoon, jossa kruununprinsessapari tutustuu Wärtsilän teknologiakeskukseen ja hiilineutraalin merenkulun sekä energiantuotannon huippuratkaisuihin.

– Vaasa esittelee ylpeänä kuninkaallisille vierailleen, miten kaupunki on kehittynyt kuluneiden neljän vuosisadan aikana ja kuinka siitä on hyvää vauhtia kasvamassa Pohjolan energiapääkaupunki, kaupunginjohtaja Tomas Häyry kuvailee.

Päivä huipentuu kaupungin tarjoamaan lounaaseen Maaherrantalossa. Vaasa valmistautuu juhlapäivään, jota ei unohdeta!

Lähde: Vaasan kaupunki

POHJANMAA

Pohjanmaa pitää pintansa – työttömyys kasvoi, mutta maakunta on yhä Suomen kärjessä

VAASA – Kesäkuun työllisyysluvut sisältävät sekä huolia että hyviä uutisia. Työttömyys kasvoi Pohjanmaalla kesän alussa, mutta maakunta säilytti edelleen Manner-Suomen alhaisimman työttömyysasteen, joka oli 7,8 prosenttia. Koko maan keskiarvo oli samaan aikaan 12,8 prosenttia.

Kesäkuun lopussa Pohjanmaalla oli 6 678 työtöntä työnhakijaa, mikä on 139 enemmän kuin vuotta aiemmin. Vaikka työttömien määrä kasvoi, alueen työmarkkinat ovat edelleen Suomen vahvimpia. Erityisesti energia-alan investoinnit, vientiteollisuus ja Vaasan seudun kasvava akkuklusteri tukevat työllisyyttä ja pitävät työvoiman kysyntää yllä.

Kuntien välillä on kuitenkin eroja. Alhaisin työttömyysaste on Luodossa, kun taas Vaasassa ja Pietarsaareissa työttömyys on maakunnan keskiarvoa korkeampi. Samalla avoimia työpaikkoja ilmoitettiin viime vuotta enemmän, mikä antaa toivoa syksyn rekrytoinneista.

Myös Keski-Pohjanmaalla työttömyys lisääntyi kesäkuussa, mutta maakunnan työttömyysaste jäi edelleen selvästi alle koko maan keskitason.

Lähde: Elinvoimakeskus

VAASA

Vuokrat nousivat Vaasassa – kun taas helsinkiläiset säästävät

Vaasan vuokralaisten vuokrat nousivat 1,3 prosenttia vuoden toisella neljänneksellä – toiseksi eniten koko maassa. Samaan aikaan

HYVINVOINTIALUEET

OMALÄÄKÄRI

Miljoonatuki tuo oman lääkärin yhä useammalle – Pohhteella jatkuu suuri uudistus

OULU – Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde on saanut 3,24 miljoonan euron valtionavustuksen, jonka avulla omalääkäri- ja omahoitajamallia kehitetään edelleen vuosina 2026–2027. Tavoitteena on, että yhä useampi asukas saa tutun lääkärin ja hoitajan, joiden kanssa hoitosuhde jatkuu vuodesta toiseen.

Hankkeessa laajennetaan nykyistä toimintamallia koko hyvinvointialueelle ja kehitetään digitaalisia palveluja, jotta yhteydenotto omalle ammatilliselle olisi entistä sujuvampaa. Lisäksi alueilla, joilla lääkäreitä on vaikea saada, kokeillaan uutta ammatinharjoittajamallia.

Pohhteella kehitystyö on jo tuottanut tuloksia: noin 70 prosentille alueen asukkaista on nimetty oma lääkäri ja oma sairaanhoitaja. Tutkimusten mukaan hoidon jatkuvuus parantaa hoidon laatua, lisää potilaiden tyytyväisyyttä ja voi vähentää sekä sairaalahoitoja että terveydenhuollon kustannuksia.

Tavoitteena on yksinkertainen mutta merkittävä muutos – että vastaanotolla potilasta odottaa tuttu ammattilainen eikä aina uusi kasvo. Lähde: Pohde

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Potilastiedot löydetty roska-säiliöstä – sairaalan ulkopuolelta

”Oi, entä jos joku näkee!” Se ei todennäköisesti ollut se, mitä ohikulkija ajatteli, kun hän löysi paperipinoja jäteastiasta Malmin sairaalan ulkopuolella Jakobstadissa torstai-iltana. Ongelma? Paperit sisälsivät todellista potilastietoa.

Hyvinvointipalveluiden piirikunta keräsi asiakirjat nopeasti ja tutkii nyt, miten ne päätyivät sinne. Loppujen lopuksi on selkeät ohjeet siitä, miten luottamuksellinen tieto tulisi tuhota. Hallinnollinen johtaja Linda Jakobsson-Pada lupaa, että tietosuojaviranomaiset ottavat tarvittaessa yhteyttä asianomaisiin ensi viikolla.

”Seuraamme tilannetta ja selvitämme miten tämä saattoi tapahtua”, hän sanoo.

Vinkki terveydenhuoltoon: ehkä on aika hankkia kunnollinen silppuri?

Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialue, 10.7.2026

HUIJAUSVIESTIT

Huijaustekstiviesti: ”Sinulla

on aika – ja maksu maksettavana”

Juuri kun luulit, että terveydenhuollon jonot olivat pahimmat – nyt huijaukset tulevat myös. Länsi-Uusimaan hyvinvointipalveluiden piirikuunta varoittaa heidän nimissään lähetettävistä petollisista viesteistä tekstiviesteinä, sähköposteinä ja mahdollisesti myös Suomi.fi. Viestit väittävät kaikkea varatuista tapaamisista tekaistuihin lastensuojeluraportteihin. Joissain tapauksissa vastaanottajaa pyydetään maksamaan palvelumaksu. Todellinen tavoite? Verkkopankkikoodit ja henkilökohtaiset tiedot.

Huijaukset ovat tavoittaneet sekä Länsi-Uusimaan asukkaat että muualla Suomessa.

Muista: viranomaiset eivät koskaan pyydä verkkopankkitietojasi tekstiviestillä, WhatsAppilla tai sähköpostilla. Oletko vahingossa klikannut? Soita heti pankkiin ja tee rikosilmoitus.

Ja poista viesti. Se on ainoa ”maksuton” vaihtoehto.

Lähde: Western Uusimaa Wellbeing Services County, heinäkuu 2026

KIELI TERVEYDENHUOLLOSSA

Pohjanmaalla on maan kaksikielisin terveydenhuollon henkilöstö – ja se on siitä ylpeä

Onko toivoa suomenkieliselle potilaalle, joka tapaa ruotsinkielisen henkilökunnan Pohjanmaalla? Ehdottomasti, kommunistisen puolueen ryhmän puheenjohtajan Kim Yli-Pelkolan mukaan. Neuvostossa hän toteasi, että alueella on ”koko maan kaksikielisin henkilökunta”.

Entä valitukset? Vähän,” hän sanoo. Ne, jotka tulevat, jakautuvat melko tasaisesti kielten kesken. Johanna Holmäng (RKP), kättilö, jolla on kokemusta useista sairaaloista, todistaa työkuulttuurista, jossa henkilökunta vaihtaa kieltään heti potilaan ollessa huoneessa – jopa taukotilassa.

”Se saa uudet työntekijät tuntemaan olonsa tervetulleiksi äidinkielestä riippumatta,” hän sanoo.

Entä tulevaisuus? Digitalisaatio auttaa – tekoälyä käytetään tulkkina pilottiprojekteissa, ja henkilökunta voi harjoitella tekniistä kieltä hoitokieli.fi-alustalla.

Kaksikielisyys on vaurautta, ei ristiriitaa. Mikä virkistävä uutinen!

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Melkein kaikki mitä haluat tietää 12 sivulla
vpress.fi

UUTISET

vuokrat Helsingin metropolialueella jatkavat laskuaan, Suomen tilastokeskuksen tuoreiden tilastojen mukaan.

Vaikka Helsingin metropolialueen asukkaat voivat valita kymmenistä vaihtoehdoista, useissa muissa kaupungeissa on kova kilpailu hyvästä asunnosta – erityisesti nyt kesän kuumimpana muuttosesonkina. Karlsson muistuttaa myös opiskelijoita tarttumaan tilaisuuteen: parhaat asunnot opiskelualueilla ovat jo vuokrattuja. ”Samat kaupungit saavuttavat huippunsa neljännes toisensa jälkeen. Kyse ei ole sattumasta,” sanoo Karlsson. Rovaniemi on kärjessä jopa 2,0 prosentin vuokrien korotuksella, ja sitä seuraavat tiiviisti Vaasa (1,3 %) ja Joensuu (1,1 %). Toisessa ääripäässä ovat Porvoo (-1,9 %), Kerava (-1,6 %) ja Vantaa (-1,2 %). Helsingin asukkaat voivat huokaista helpotuksesta – täällä vuokrat laskivat 0,2 prosenttia. Myös Oulu kirjasi saman negatiivisen luvun.

”Vuokramarkkinoilla kyse on tällä hetkellä kysynnästä ja tarjonnasta, ei kaupungin koosta tai tulevaisuuden lupauksista”, sanoo Eemeli Karlsson, Suomen vuokranantajien yhdistyksen ekonomisti.

Faktat: Suomen Tilastokeskuksen vuokratilastot vuoden 2026 toiselle neljännekselle. Vaasa kirjasi maan toiseksi korkeimman vuokrankorotuksen +1,3 prosenttia, kun taas Helsingin vuokrat laskivat 0,2 prosenttia.

Lähde: Suomen Vuokranantajat ry

METSÄSTYS

Lisää hirviä voidaan ampua tänä syksynä – metsästysluvat lisääntyvät rannikkopohjanalueella

Tämän syksyn hirvenmetsästys näyttää olevan intensiivisempi kuin viime vuonna. Suomen Villieläinvirasto on myöntänyt 2 398 hirvenmetsästyslupaa, mikä on noin 12 prosenttia enemmän kuin edellisellä metsästyskaudella. Valkohäntäpeurojen lupien määrä on myös kasvanut – 310 lupaan, mikä vastaa noin 20 prosentin kasvua. Päätös perustuu viimeisimpiin hirvieläinten populaatioarvioihin ja alueellisen

UUTiset

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

Musiikkijuhlat saivat loistavan alun – vuorossa ollut pensseli, piippu ja sielun säveliä

Musikfestspelen Korsholm on täydessä vauhdissa – ja alku on ollut kaikkea muuta kuin heikko. Useat konsertit ovat olleet jo hyvin vierailtuja ja loppuunmyytyjä. Mutta nyt festivaali ottaa rohkean harppauksen tuntemattomaan.

Festivaalin teemasäveltäjä on Nicky Sohn. Hänen teoksensa Cynthia on hiljainen kunnianosoitus rintasyöpään menehtyneelle naiselle – yksi Sohnin henkilökohtaisimmista teoksista. Deer Friend puolestaan ammentaa inspiraationsa Wyomingista, missä hirvet ja ketut seurassivat säveltäjää ja rauha löytyi uudelleen. Ilta huipentui Michael Bleuhun – kotiseudullaan Pohjanmaalla soulia, rytmiä ja sydäntä nauttivien merkeissä. Lauantaina luvassa oli tangoa Saltrietissa, itämaisia sävyjä Replotin kirkossa ja bluegrassia Doo-Bop Clubilla. Alkuvuikko huipentuu Stenhammarkvartettiin Stundarsissa, juhlaconserttiin kaupungintalolla ja tunnelmalliseen päätöskonserttiin kaupungintalon portailla. Festivaali on vasta alussa – ja paras on vielä edessä.

villieläinneuvoston asettamiin tavoitteisiin. Tavoitteena on pitää populaatiot elinkelpoisina samalla kun rajoitetaan metsien, maatalouden ja liikenteen aiheuttamat vahingot. Viime metsästyskaudella Pohjanmaalla tapettiin 2 235 hirveä ja 157 valkohäntäpeuraa. Metsästyslupa oikeuttaa yleensä tappamaan yhden aikuisen eläimen tai kaksi vasikkaa. Metsästyskausi alkaa vartijametsästyksellä 1. syyskuuta 2026, jolloin tuhansien metsästäjien odotetaan suuntaavan metsiin Kokkolasta pohjoisessa Kristinestadiin etelässä. Autoilijoille se tarkoittaa myös muistutusta kiinnittää erityistä huomiota teihin syksyn aamunkoitteessa ja hämärässä – kuten tiedämme, hirvet eivät lue liikennesääntöjä. Lähde: Suomen Riistakeskus, Pohjanmaan rannikko

KORSNÄS

Maailmanperintökohde juhlistaa 20 vuotta – kokonainen viikko Korsnäsissa

Tänä kesänä juhlimme Kvarkenin saaristoa – ja syystäkin. Kun UNESCO:n maailmanperintökohde täyttää 20 vuotta, Korsnäs on täydessä vauhdissa viikolla 32, 3.–9. elokuuta. Ohjelma tarjoaa kaikkea taiteesta merituuliin. Maanantai-iltana paljastetaan Jon Gredmarkin kirjastoseinämaalaus (Silverbergsvägen 9, klo 17.00). Torstaina Harri Ahonen pitää luennon Suomen rannikkoreiteistä – 220 kohteesta Botnianmereltä Satakuntaan. Lauantaina Molpe-paviljongissa järjestetään juhlat, joissa on lasten viihdettä, musiikkia, puheita ja maailmanperintökohteen oma vuosipäiväkakku. Sunnuntaina kaikki päättyy opastettuun vaellukseen Waterloo-Lisasgrynnanilla luonnonoppaan kanssa – uusia taideteoksia reitin varrella ja enintään 30 paikkaa. Ilmoittautuminen vaellukseen Malax-Korsnäsin aikuiskoulutuskeskuksen kautta. Maksu 15 euroa. Loput? Tule vain paikalle – ja nauti. Lähde: Korsnäsin kunta, heinäkuu 2026

VALOKUVAUSKILPAILU

Kuvaa maailmanperintökohde – voita 500 €!

Onko sinulla puhelin täynnä kuvia saaristosta? Nyt ne voivat olla rahan arvoisia. Kvarkenin maailmanperintökohde juhlistaa 20-vuotista taivaltaan valokuvakilpailulla, johon kaikki voivat osallistua. Ota paras mahdollisuutesi – olipa se sitten auringonlasku saariston yllä, hylje katsomassa ylös tai vain täydellinen saariston tunnelma – ja lähetä se sisään. Voittaja saa kotiin

UUTISET

UUDET EUROSETELIT

Millaiset ovat tulevaisuuden eurosetelit? Nyt jokainen voi vaikuttaa

FRANKFURT, 23.7.2026
– Haluaisitko nähdä tulevissa euroseteleissä Beethovenin, Marie Curien ja Leonardo da Vincin, vai mieluummin Euroopan joet ja linnut? Euroopan keskuspankki (EKP) on avannut koko euroalueen asukkaille verkkokyselyn, jossa voi kertoa mielipiteensä uusien euroseteleiden ulkoasusta. Kysely on avoinna 21. syyskuuta 2026 asti.

EKP esittelee yhteensä kymmenen finalistiluonnosta, jotka jakautuvat kahteen teemaan: ”Eurooppalainen kulttuuri” sekä ”Joet ja linnut”. Uudistuksen tavoitteena on tehdä seteleistä entistä turvallisempia, helpommin tunnistettavia ja samalla kuvastaa paremmin Euroopan yhteisiä arvoja ja monimuotoisuutta. Nykyiset eurosetelit otettiin käyttöön vuonna 2002, joten kyseessä on niiden ensimmäinen kokonaisuudistus.

Kun kansalaisten mielipiteet on kerätty, EKP neuvosto valitsee lopullisen mallin vuoden 2026 loppuun mennessä. Uudet setelit eivät kuitenkaan tule käyttöön vielä heti, sillä niiden valmistelu, testaus ja tuotanto vievät useita vuosia. Nykyiset eurosetelit säilyvät täysin käyttökelpoisina myös uudistuksen jälkeen.

Suomalainen graafikko Ville Tietäväinen on tehnyt ehdotuksen uusiksi seteleiksi. Hänen ehdotuksensa voi katsoa Euroopan keskuspankin uusien setelien sivulla, URL-osoite alla. Tämän sivun kuvat esittävät yhtä toimituskuntamme suosikkisarjoista, jonka on suunnitellut Jan Robert Dünneweller. Äänestä täällä ennen 21. syyskuuta 2026.

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2026/html/ecb.pr260723~c2d43f9170.en.html>
Kuvat:
Copyright 2026, Euroopan keskuspankki
Lähde: Euroopan keskuspankki (EKP), tiedote

500 euroa.
Tarkat säännöt ja palautusmääräaika löytyvät Vaasan kaupungin verkkosivuilta. Mutta yksi asia on varma: täällä täytyy ladata akkuja – sekä kamera että mielikuvitus. Lähetä kuvat 31.8.2026 mennessä. Lisätietoja täällä: <https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarken-20/fototavling-20/>
Entä niille, jotka eivät voita? Ainakin saat tekosyyn viettää päivä maailmanperintökohteessa. Sekin on voitto.
Lähde: Vaasan kaupunki / Kvarken 20. heinäkuuta 2026

TERVEYS

TERVEYS Perheen koira voi suojata vauvaa – suomalainen tutkimus löysi yllättävän yhteyden

HELSINKI – Perheen lemmikki voi olla paljon muutakin kuin uskollinen ystävä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tuoreen julkaisun mukaan koiran mikrobisto voi suojata alle vuoden ikäistä lasta hengitystieinfektioilta ja vähentää antibioottikuurien tarvetta.

Tutkimuksessa havaittiin, että koiran mukana kotiin kulkeutuvat luonnolliset mikrobit voivat rikastuttaa vauvan omaa mikrobistoa. Monipuolisempi mikrobisto näyttää tukevan immuunijärjestelmän normaalia kehitystä, minkä seurauksena hengitystieinfektioita esiintyy harvemmin ja antibiootteja tarvitaan vähemmän ensimmäisen elinvuoden aikana.

Tulokset tukevat aikaisempia kansainvälisiä tutkimuksia, joiden mukaan maatilaympäristö ja lemmikkieläimet voivat pienentää myös allergioiden ja astman riskiä. Tutkijat kuitenkin muistuttavat, ettei koiraa pidä hankkia pelkästään terveyshyötyjen vuoksi. Rokotukset, hyvä hygienia ja savuton kasvuympäristö ovat edelleen tärkeimmät keinot suojata lapsen terveyttä.

Tutkimus vahvistaa niin sanottua hygieniahypoteesia: varhainen altistuminen luonnollisille mikrobeille voi auttaa immuunijärjestelmää kehittymään tasapainoisesti ja parantaa elimistön puolustuskykyä myöhemmin elämässä.

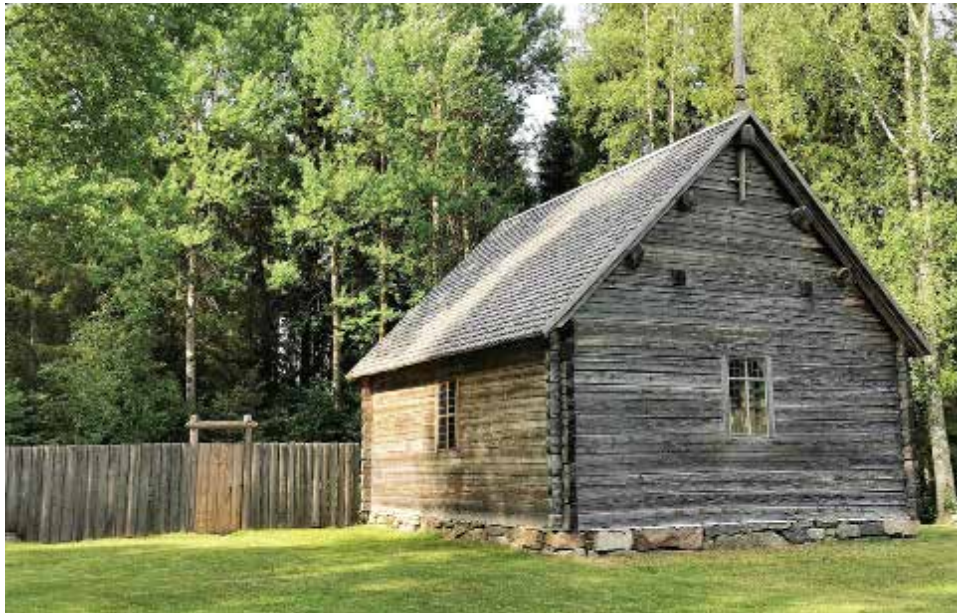
Lähde: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), tutkimustiedote 2026.

DIABETES Taysissa käynnistyy kaksi uutta diabetestutkimusta – tavoitteena hidastaa taudin puhkeamista ja etenemistä

HISTORIA

KORPHOLMEN

De levde och dog på en ö ingen ville se – historien om Korpholmens fruktade spetälskesjukhus

Från 1628 till 1841 var en liten holme utanför Kronoby hemvist för Österbottens mest utstötta – de spetälska, de sinnessjuka, de blinda och de hemlösa. Deras historia är en av Finlands mest gripande och bortglömda.

Knappt en kilometer från riksväg åtta, gömd bakom en skogsdunge vid Kronoby älvs gamla mynning, ligger en holme som ser alldeles vanlig ut. Gräset är grönt, fåglarna sjunger och sommarvinden rör sig stilla genom björkarna. Men om man vet vad man söker hittar man det: en gammal gravgård, ett litet museum, en rekonstruerad trä-kyrka och en stenklocka. Det är allt som återstår av ett av Finlands mest fasansfulla och mest omänskliga platser – Korpholmens spetälskesjukhus.

Här, på denna lilla isolerade ö, levde och dog hundratals människor under mer än två-hundra år. De var de mest utstötta av samhällets utstötta: spetälska, sinnessjuka, blinda, fattiga och bortglömda. Ingen frågade efter dem. Få mindes dem. Men deras historia förtjänar att berättas.

Sjukdomen som man fruktade mer än döden
För att förstå Korpholmen måste man förstå spetälskan – och fruktan för den.

Lepra, eller spetälska som sjukdomen kallades i Norden, är en av mänsklighetens äldsta och mest omtalade sjukdomar. Den nämns i Bibeln, i egyptiska papyrustexter och i kinesiska skrifter från tusentals år

före vår tideräkning. I Europa var sjukdomen som mest utbredd under medeltiden, och den skapade en kollektiv psykos av skräck som knappt har sin like i historien.

Spetälskan var inte nödvändigtvis mer dödlig än pest eller smittkoppor. Det som gjorde den så fruktad var dess synlighet och dess grymma förlopp. Mycobacterium leprae – bakterien som orsakar lepra – angriper hud, nerver och slemhinnor. I svåra fall orsakade den öppen huderosion, sår som inte läkte, förlust av fingrar och tår, blindhet och slutligen deformation av ansiktet. Den sjuke såg sin kropp sakta förfalla inför sina egna ögon – och inför omgivningens fasa.

I Europa fanns 19 000 leprosorier år 1220 – ett tal som avslöjar hur utbredd sjukdomen var och hur desperat samhällena sökte lösningar. Lösningen var alltid densamma: isolering. De sjuka uteslöts ur samhället och betraktades som döda. Äktenskapet

upplöstes och den sjukes förmögenhet tillföll hans arvingar.

En spetälsk person var juridiskt sett ett lik. Levande, men redan begravd.

Landshövdingens uppdrag

År 1628 fick landshövding Johan Månsson Ulfsparre ett uppdrag från Stockholm: han skulle utse en lämplig plats för ett spetälskehospital i Österbotten. Vid hospitalet som grundades vid Korpholmen i Kronoby togs sjuka emot från Malax i söder till Karlö i norr.

Valet föll på Korpholmen – en liten holme vid Kronoby älvs mynning, omgiven av vattnet och avskild från landsbygden. Isoleringen var poängen. De sjuka skulle förvaras borta från de friska, synliga för ingen, nåbara för ingen.

Hospitalet anlades 1628 på en holme vid den dåvarande mynningen av Kronoby älv, och inleddes sin verksamhet 1631. Det var ett av endast två spe-

tälskehospital i hela Finland – det andra fanns på Sjalö i Nagu, i Åbolands skärgård.

Man kan föreställa sig ankomsten till Korpholmen. Båten som lade till vid holmen. Familjemedlemmar som lämnade av sina sjuka – med gråt, med skam, med lättnad, med förtvivlan. Den sjuke som klev ur båten och såg sina nära och kära ro tillbaka mot land. Visste de att de aldrig skulle komma hem igen?

Livet på holmen – ett samhälle i miniformat

Korpholmen var inte enbart ett fängelse, även om det ibland fungerade som ett. Det var ett litet samhälle i sig, med alla de strukturer som ett sådant kräver.

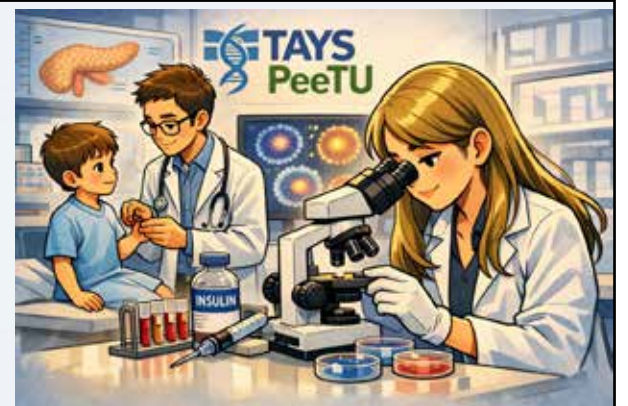
På 1730-talet omfattade hospitalsområdet ett trettiotal byggnader, inklusive kyrka, spetälskehospital, två därhus samt bodar och småstugor. Det fanns alltså en kyrka – en hel kyrka, för de utvalda få som levde på holmen. En kyrka för de levande döda.

Kyrkan stod färdig around 1654 och var hjärtat i hospitalets liv. Gudstjänsterna var inte enbart religiösa tillställningar – de var troligen de enda regelbundna samlingar där de intagna kunde mötas, samtala och uppleva något annat än vardagens monotoni och lidande.

Arkeologiska utgrävningar som genomfördes på Korpholmen har gett oss en inblick i det vardagliga livet på holmen som är både rörande och mänsklig. Man har hittat

UUTISET

Taysin lasten lääketutkimuskeskus PeeTUssa on alkamassa kaksi uutta lääketutkimusta, jotka voivat mullistaa tyypin 1 diabeteksen hoidon tulevaisuudessa. Tutkimuksissa etsitään keinoja hidastaa taudin puhkeamista ja säilyttää vastasairastuneen oma insuliinintuotanto. Toisessa tutkimuksessa mukana ovat

esidiabeteksen (vaihe 2) todetut 1–36-vuotiaat, joilla on sokeritasapainon häiriö mutta ei vielä oireista diabetesta. Tavoitteena on selvittää, voidaanko läkehoidolla viivyttää tai estää sairauden puhkeaminen. Toinen tutkimus on suunnattu vastasairastuneille tyypin 1 diabeetikoille (vaihe 3), joilla diagnoosista on kulunut alle sata päivää. Tässä tutkitaan, pystytäänkö lääkkeellä ylläpitämään haiman omaa insuliinineritystä.

Molemmissa tutkimuksissa testattava lääkeaine on barisitini. Se on tablettimuotoinen lääke, joka otetaan päivittäin – ei siis tarvita pistoksia. Lääkettä käytetään jo nivelreuman, päivikäljun ja vaikean atooppisen ihottuman hoidossa. Se vaimentaa tulehdusreaktiota, ja tutkijat uskovat sen voivan hillitä myös tyypin 1 diabetekseen liittyvää haiman soluja tuhoavaa tulehdusta.

”Tämä on erityisesti lapsipotilaiden kannalta helpottava asia”, toteaa ylilääkäri Sauli Palmu PeeTUsta.

Vaikka insuliini on yhä ainoa hoito, tutkijat odottavat läkehoidosta tulevaisuuden läpimurtoja. ”Jos joskus, niin nyt olemme lähellä sitä, että pystymme vaikuttamaan taudin kulkuun lääkkeellä”, sanoo tutkijalääkäri Salla Kuusela. Lähde: Pirkanmaan hyvinvointialueen tiedote

SAUNA

Löyly on liikunta – kostea sauna nostaa sykettä

Tuore tutkimus osoittaa, että saunan ilmankosteus vaikuttaa merkittävästi elimistön kuormittumiseen. Mitä kosteampi sauna on, sitä voimakkaammin syke ja kehon lämpötila nousevat.

Jyväskylän yliopisto ja Huippu-urheilun Instituutti KIHU toteuttivat saunatutkimuksen yhteistyössä Harvian kanssa. Aineiston keruuta rahoitti Toyota Motor Corporation. Tutkimuksessa 50 tervettä aikuista osallistui neljään saunakokeeseen, joissa mitattiin muun muassa sykettä ja kehon lämpötilaa.

Kymmenen minuutin saunomisen aikana keskimääräinen syke nousi 79 lyönnistä 121 lyöntiin minuutissa – nousua siis yli 40 lyöntiä. Sekä lämpötila että ilmankosteus lisäsivät sykkeen nousua. ”Vaikka lämpötila on edelleen merkittävin tekijä, myös löylyllä on selvä vaikutus sydämen sykkeeseen ja kehon lämpötilaan”, sanoo Iida Laatikainen-Rausti Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisestä tiedekunnasta.

Kehon ydinlämpötila nousi saunomisen aikana

HISTORIA

KORPHOLMEN

van-liga bruksföremål, sälben och lerpipor som tyder på att man försökte skapa sig ett rätt vanligt liv på Korpholmen. Lerpipor – de sjuka rökte pipa. De lagade mat av sälkött. De levde sina liv, på ett sätt, bakom vattnets osynliga murar.

Men livet var inte idylliskt. Resurserna var knappa, tillsynen ojäm och disciplinen hård. De behandlades ibland mycket hårt, och slag användes för att driva ut ”det onda” ur dem. Det religiösa tänkandet om sjukdomen som Guds straff genomsyrade vården – om man kan kalla det vård.

Stora ofredstiden – det mörkaste kapitlet

Under den så kallade Stora ofreden, 1713–1721, när ryska trupper ockuperade stora delar av Finland och terroriserade befolkningen, fick Korpholmen uppleva sin mörkaste period. Många patienter togs in då på Korpholmen. När krig och hunger drev folk på flykt och samhällets strukturer bröt samman, hamnade ännu fler i hospitalets dystra famn. Fattiga, krigets offer, de som inte längre hade hem eller familj – de strömmade alla mot Korpholmen, den plats dit ingen ville och dit ingen sökte sig friviligt.

Skiftande uppdrag – när spetälskan försvann

Under 1700-talet skedde något märkligt: spetälskan börja sakta försvinna från Ös-

ter-botten. Orsakerna är komplexa – förbättrade levnadsförhållanden, naturlig immunitet, sjukdomens egna cykler – men resultatet var tydligt. Allt färre spetälska patienter anlände till Korpholmen.

Men hospitalet stängdes inte. Istället förändrades dess uppdrag. Från och med 1700-talet intogs även ”huvudsvaga” (mentalsjuka) och blinda och andra fattiga och sjuka. Korpholmen hade blivit Österbotens uppsamlingsplats för alla som samhället inte visste vad det skulle göra med.

Det sågs fortfarande i Kronoby: ”De skriker som galningarna på Korpholmen” – ett ordspråk som överlevt sekler och vittnar om hur de mentalsjuka måste ha låtit, inlåsta på sin holme, deras skrik bars av vinden över vattnet mot de hus på fastlandet där vanliga människor levde vanliga liv.

Det är ett ordspråk som rimmar med skam.

Den förste läkaren – 183 år för sent

Hospitalet erhöll 1811 en läkare – Johan Georg Staudinger. 1811. Hospitalet hade funnits sedan 1628. Det tog alltså 183 år innan någon med medicinsk utbildning ansvarade för de sjukas vård.

Vad Staudinger fann när han anlände kan man bara spekulera om.

Denna sommar är Korpholmen ännu öppen dessa dagar:
Tänä kesänä on vielä mahdollisuus vierailla Korpholmenissa:
There is still a chance to visit Korpholmen this summer:

26.7.2026 kl 13.00 – 17.00
2.8.2026, 8.8.2026, 9.8.2026 kl 13.00 – 17.00

Plats/Paikka/Place

Hästövägen 100, 68500 Kronoby
Finland

Arrangör/Järjestäjä/Organizer:

Kronoby hembygdsförening/ Kruunupyyn kotiseutuyhdistys
Tel/Puh/Phone 0400442894

kronobyhembygd@gmail.com

Patienter som ald-rig fått riktig diagnos. Behandlingsmetoder grundade på vidskepelse och religiös skräck. En byggnadsmassa i förfall. Och människor – levande, kännande, lidande människor – som förtjänat bättre.

Hans ankomst var ett litet ljus i ett annars mörkt kapitel.

Avvecklingen – ett slut med värdighet?

När Finland efter 1808–09 års krig tillföll Ryssland utvecklades mentalvården och Lappvikens sjukhus i Helsingfors invigdes sommaren 1841. Senaten beslöt att lägga ner Korpholmen, och de sista hjonen från Korpholmen flyttades samma sommar till Lappvikens sjukhus eller Själo hospitalet.

Sommaren 1841. Den siste patienten lämnade Korpholmen. Byggnaderna stod tomma. Naturen tog sakta tillbaka det som människorna byggt.

De flesta byggnaderna försvann med åren – revs, rutnade, föll. Av dem som uppförts under årens lopp har de flesta försvunnit; kvar står bl.a. den forna läkarbostaden, som tjänstgör som manbyggnad på en lantgård.

Platsen i dag – ett friluftsmuseum med tunga minnen

I dag är Korpholmen ett friluftsmuseum som välkomnar besökare. Idag är området en rofylld plats där hospitalets tidigare kyrka har rekonstruerats och den gamla gravgårdens är bevarad.

Idag är Korpholmen ett friluftsmuseum, som omfattar bland annat en 2007 uppförd replika av kyrkan som fanns på platsen på 1700-talet. Klockstapeln ringer igen. Grindarna till kyrkogården är öppna. Och i ett litet museum kan besökare lära sig om de liv som levdes och dog här.

En minnessten restes

1956 på den plats där en hospitalkyrka stod från ca 1654 till början av 1800-talet. Det dröjde alltså mer än hundra år efter hospitalets stängning innan någon satte upp en sten för att minnas dem som levde och dött på holmen.

Lolan Björkmans kompendium *I mörkret skyddad av ljus: personporträtt från Korpholmens hospital i Kronoby 1631–1848* (1998) berättar om de enskilda öden som genomlevdes här – de många sällsamma och tragiska människolivens öden som annars skulle ha gått förloren för evigt.

Vad Korpholmen lär oss

Korpholmens historia är inte enbart en historia om sjukdom och isolering. Det är en historia om hur samhällen behandlar sina svagaste, sina mest utsatta, de som avviker från normen – de som man inte vet vad man ska göra med.

De spetälska på 1600-talet betraktades som levande döda. De sinnessjuka på 1700-talet betraktades som ägda av djävulen. De fattiga och blinda betraktades knappt alls. Alla hamnade på Korpholmen – av samma skäl: de var obehagliga för det samhälle som sände dem dit.

Men de rökte lerpipor. De jagade säl. De levde sina liv, ofullständiga och begränsade, men liv ändå. Och de begravdes i Korpholmens jord, en efter en, sina namn inristade i dödens register.

Nästa gång du kör längs riksväg åtta norrut mot Karleby, ta en titt åt vänster mot skogen. Någonstans där inne, bakom träden, ligger Korpholmen. Och i Korpholmens jord vilar de glömda – de som levde och dog på en ö dit ingen ville komma, men som ingen kunde fly ifrån.

De förtjänar att minnas.

UUTISET

keskimäärin 37,4 asteesta 37,8 asteeseen eli noin 0,4 astetta. Korkea ilmankosteus estää hien tehokasta haihtumista iholta, jolloin kehon tärkein jäähdytysmekanismi heikkenee. Tämä lisää lämpökuormitusta ja pakottaa sydän- ja verenkiertoelimistön työskentelemään kovemmin.

Tutkijoiden mukaan löylyn merkitystä on voitu aiemmissa tutkimuksissa aliarvioida, koska kosteuden vaihteluita ei ole yleensä huomioitu riittävän tarkasti. ”Tulevissa saunatutkimuksissa sekä käytännön saunomisessa tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota kosteuteen ja saunaolosuhteiden tarkempaan tarkasteluun”, kommentoi Laatikainen-Raussi.

Tulokset vahvistavat, että perinteisen suomalaisen saunan vaikutukset eivät synny pelkästään kuumuudesta – löylyn kosteus on keskeinen osa kokonaisuutta.

Lähde: Jyväskylän yliopiston tiedote

INFEKTIOT

Salmonella-epidemia

Keväällä 2026 yhteensä 64 ihmistä sairastui salmonellaepidemiaan, joka nyt jäljitetään odottamattomaan ruokaan – versoihin, jotka syötiin raakana.

Suomen elintarvikeviranomaisen ja Suomen terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) ovat tutkineet Salmonella Bovismorbificans -bakteerin puhkeamista. Huolellisten analyysien, mukaan lukien koko genomin sekvensoinnin jälkeen, kaikki viittaa siihen, että raakaversut olivat todennäköisiä syyllisiä. Epäillyt versot ovat viranomaisten mukaan jo kauan sitten poissa markkinoilta.

Sama salmonellakanta on aiheuttanut tautitapauksia myös useissa muissa Euroopan maissa vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Salmonella leviää yleensä ruoan kautta, joka on saastunut tartunnan saaneiden ihmisten tai eläinten ulosteista. Hyvä uutinen: lämmitys tappaa bakteerit. Joten seuraavan kerran kun lisää tuoreen itäneen seoksen – ehkä sinun kannattaisi harkita niiden paistamista sen sijaan?

Yleisimmät oireet olivat ripuli ja kuume. Salmonellatapausten määrä Suomessa on vähentynyt jyrkästi viimeisen vuosikymmenen aikana – vuonna 2025 raportoitiin 712 tapausta, joista vain neljä johtui juuri tästä bakteerikannasta.

Faktat: Epidemia puhkesi keväällä 2026. Suomen elintarvikevirasto ja THL julkaisivat tutkimuksen tulokset 13. heinäkuuta 2026. Lähde: Suomen Ruokaviranomainen / THL

AHVENANMAA

AHVENANMAA

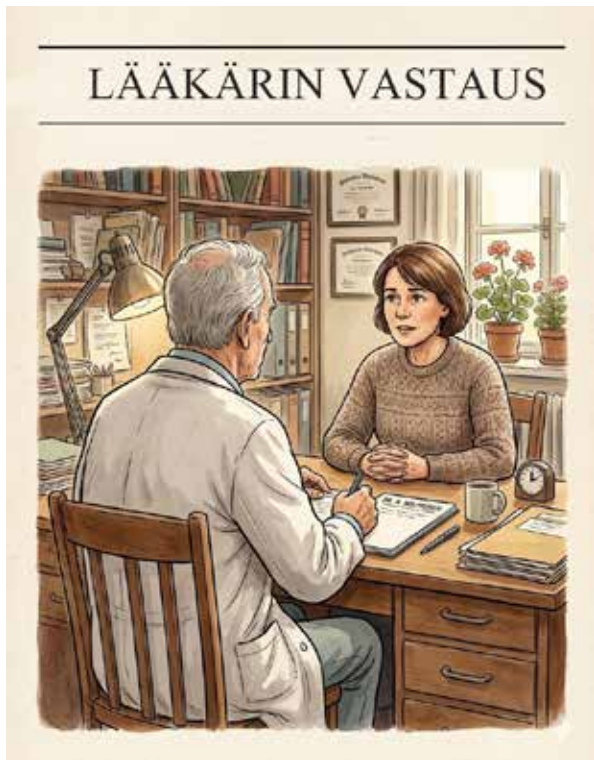
Musiikki, vapaus ja pippi – Katrina-festivaali tarjoaa kokonaisvaltaisen kokemuksen Ahvenanmaalla 5.–8. elokuuta 2026.

Neljän intensiivisen elokuun päivän aikana Ahvenanmaa muuttuu jälleen musiikin keskuksiksi, kun Katrina-kamarimusiikkifestivaali avaa ovensa.

TERVEYS

LÄÄKÄRI VASTAA

Voidaanko dementiaa ehkäistä?

Dementia näyttää yleistyvän koko ajan. Voimmeko tavalliset ihmiset tehdä jotain suojellaksemme itseämme tältä taudilta?

Kyllä voimme – ja itse asiassa toivoa on enemmän kuin moni luulee.

Se, että yhä useammat ihmiset sairastuvat dementiaan, johtuu pitkälti siitä, että elämme pidempään. Vanhuus on tärkein riskitekijä, mutta dementia ei ole normaali osa ikääntymistä. Hyvä uutinen on, että Maailman terveysjärjestö (WHO) arvioi nyt, että jopa 45 prosenttia demen-tian riskistä voitaisiin ehkäistä tai ainakin lykätä vaikuttamalla riskitekijöihin, joiden vuoksi voimme tehdä jotain itsellemme.

WHO:n uudet ohjeet, jotka julkaistiin 15. heinäkuuta 2026 Genevessä, korostavat useita yksinkertaisia mutta tärkeitä neuvoja. Liiku säännöllisesti – reipas kävely useimpina viikonpäivinä on erittäin hyödyllistä. Pidä verenpaine, veren-sokeri ja kolesterolihallinnassa. Älä tupakoi ja juo alkoholia kohtuudella. Syö terveellisesti, sisältäen runsaasti vihanneksia, hedelmiä, täysjyväviljoja, kalaa ja terveellisiä rasvoja. Pidä aivosi aktiivisina lukemalla, ratkaisemalla ristisanatehtäviä, opimalla uusia asioita

tai soittamalla soitinta. Vähintään yhtä tärkeää on tavata muita ihmisiä ja välttää sosiaalinen eristäytyminen.

WHO korostaa myös joitakin uudempia riskitekijöitä. Kuulo tulisi tarkistaa ja tarvittaessa hoitaa kuulokojeella, sillä kuulonalenema lisää kognitiivisen heikentymisen riskiä. Ensimmäistä kertaa suositellaan myös pitkäaikaisen altistumisen vähentämistä ilman saasteille. Kuitenkaan ei ole tieteellistä tukea terveille ihmisille, jotka ottavat vitamiineja tai omega-3-lisäravinteita pelkästään demen-tian ehkäisyyn.

Johtopäätös on sekä yksinkertainen että rohkaiseva: Se, mikä on hyväksi sydämel-le, on yleensä hyväksi myös aivoille. Jokainen kävely, jokainen savuton päivä ja jokainen sosiaalinen toiminta on sijoitus tulevaisuuteen. Ei ole mahdollista taata, että dementiaa voidaan välttää – mutta voimme tehdä paljon tarjotaksemme aivoille parhaat mahdolliset olosuhteet pysyä terveinä pitkälle vanhuuteen.

Lähde: Maailman terveysjärjestö (WHO), Uudet WHO:n ohjeet: jopa 45 % demen-tiariskistä voitaisiin estää tai viivästyttää, julkaistu 15. heinäkuuta 2026, Geneve.

VAASAN TAIDEHALLI

The Peace Progress 24.7. – 16.8.2026

Voiko taide rakentaa rauhaa? Vaasan Taidehallissa avautuu puhutteleva näyttely. Rauha, luonto ja ihmisten välinen yhteys kohtaavat uudessa The Peace Process -näyttelyssä, joka on esillä Vaasan Taidehallissa (Senaatinkatu 1 D) 24.7.–16.8.2026. Näyttely kutsuu kävijät pysähtymään ajankohtaisten teemojen äärelle aikana, jolloin rauhan merkitys tuntuu tärkeämmältä kuin pitkään aikaan.

Näyttelyn toteuttaa Flora and Fauna Project, jonka nykytaideteokset käsittelevät muun muassa rinnakkaiseloa, vuoropuhelua ja ympäristön merkitystä. Teokset haastavat katsojan pohtimaan, miten taide voi rakentaa ymmärrystä ja toivoa.

Vuodesta 2024 lähtien Vaasan Taiteilijaseuran ylläpitämä Taidehalli on noussut yhdeksi kaupungin keskeisistä nykyaikaisen taiteen näyttelypaikoista. Näyttelyyn on vapaa pääsy. Aukioloajat: ti-pe klo 11–17, la-su klo 12–16. Maanantaisin suljettu.

Lähde: Vaasan Taiteilijaseura.

YLIMARKKU

Kaikuja hylätyssä kodissa: "The Hidden Spots"

Ylimarkun hiljaisessa kylässä taide on vallannut yli satavuotiaan, ränsistyneen talon. Paikkasidonnainen näyttely The Hidden Spots kutsuu kävijät vaeltamaan huoneisiin, joissa aika on tuntunut pysähtyvän.

Taiteilijakaksikko Black Box Genesisin luoma installaatio yhdistää äänimaisemia, runoutta ja fyysisiä jäänteitä tutkiakseen muistia ja katoavaisuutta. Osa monitieteistä aluetta kattavaa hanketta on tämä herättelevä kokonaisuus, joka rohkaisee vieraita vuorovaikutukseen unohdetun kodin seinien sisälle kätkeytyvien historiallisten kerrostumien kanssa.

Alueellinen taidenäyttely 4.7.–2.8.2026. Osoite:

Dermossvägen 20, 64610 Ylimarkku.

Aukioloajat: ke-to 12–17, pe-su 12–18.

Kuva: Bekim Hasaj ja Valentina Gelain.

VAASA

Kadutaide valtaa kaupungin: Wasa Graffitilandia

Vaasan vilkkain kesäperinne on taas täydessä vauhdissa. Wasa Graffitilandia on muuttanut yli 3 000 neliometriä laajaksi, värikkääksi katutaiteen ja urbaanin kulttuurin sokkeloksi. Jo kuudetta kertaa järjestettävä kesänäyttely esittelee laajan kokoelman paikallisten ja kansainvälisten taiteilijoiden töitä. Näyttely tarjoaa dynaamisen vastakohtan alueen perinteisille museotarjonnalle – se on railakas ja energinen luovan ilmaisun tila, joka rikkoo jatkuvasti käsityksiä siitä, mitä "galleriataide" Pohjanmaalla voi olla.

MUSTASAARI

Historiallista tunnelmaa: Stundarsin ulkomuseo

Mustasaaren Stundarsin ulkomuseo on avannut kaksi kiinnostavaa näyttelyä, jotka sukeltavat syvälle alueen perinteisiin. Maalilla ja tiilillä (With Paint and Bricks) tutustuttaa kävijät pohjalaisiin koristemaalau- ja uuninrakennustaitoihin. Rinnalla kulkee kuratoituja esillepanoja historiallisessa Hemmerin talossa ja paikallisessa kivenhakkaajan mökissä, jotka tarjoavat kurkistuksen vuosisatoja sitten alueella vallinneeseen käsityötaitoon. Nämä näyttelyt tarjoavat rauhallisen ja opettavaisen pakopaikan niille, jotka haluavat päästä kiinni rannikkomaiseman aitoihin juuriin.

VAASA

400 vuotta Vaasaa

Pohjanmaan museon pysyvä näyttely Vaasa 400 – Tarinoita kaupungista tarjoaa kiehtovan aikamatkan kaupungin nelivuotisen historian halki. Perustamisesta vuonna 1606 ja 1600-luvun noitavainoista aina vuoden 1852 tuhoisaan paloon sekä laivanvarustuksen ja teollisuuden nousuun – näyttely punoo yhteen tapahtumat, jotka muokkasivat yhteiskuntaa, koulutusta ja arkea. Kohokohtiin lukeutuvat pohjalainen kansantaide, koristemaalatu huonekalut sekä porvariskodin ja tehdastyöläisen asunnon rekonstruoidut sisustukset. Vanhat mainosfilmit ja pienoismallit kaupungin muuttuvasta asemakaavasta täydentävät tämän rikkaan historiallisen kuvakudoksen. Pohjanmaan museo, Museokatu 3, Vaasa. Avoinna ke–su 10–17. Pääsymaksu 15/9/0 €. – Lähde: museot.fi

VAASA

Haaskaeläinten puutarha

Hyönteiset ja selkärangattomat nousevat kesällä pääosaan Pohjanmaan museossa. Nabtteeri-taiteilijakollektiivi esittää The Scavengers' Garden -näyttelyn.

Pohjanmaan museo, Museokatu 3, Vaasa. Avoinna 9.5.–20.9.2026 ke–su 10–17. – Lähde: vaasa.fi

VANHA VAASA

250 vuotta oikeutta

Vanhan Vaasan museo juhlistaa merkittävää vuosipäivää näyttelyllään Vaasan hovioikeudesta, jonka kuningas Kustaa III perusti vuonna 1775. 29. elokuuta asti avoinna oleva näyttely valottaa hovioikeuden varhaisvuosia, sen toimintaa ja suurta vaikutusta ihmisten elämään kautta historiallisen Pohjanmaan. Pienoismallien, kuvamateriaalin sekä virkamiesten ja heidän perheidensä tarinoiden avulla kävijät saavat ainutlaatuisen katsauksen seremonioihin, valtaan ja arkeen yhdessä Suomen vanhimmista oikeuslaitoksista. Vanhan Vaasan museo, Wasastjernan kauppiastalo, Kauppiaankatu 10, Vaasa. Avoinna 1.6.–29.8.2026 ke–la 10–17. Vapaa pääsy. – Lähde: museot.fi

KRISTIINANKAUPUNKI

Huvilan loiston dramaattiset vaiheet

Kristiinankaupungin Carlsron museo esittää kouraisevan tarinan Alfred Carlströmistä, joka oli aikanaan Pohjanmaan rikkain mies. Loistohuvilan dramaattinen tuho -näyttely kertoo huvilan loistoajasta ja sen dramaattisesta romahduksesta, kun kavaltaja ajoi laivanvarustajasuvun konkurssiin vuonna 1910. Vieraat voivat aistia elegantit juhlat, vapaasti käyskennelleet riikinkukot ja särkyneen idyllin, joka sai koko kaupungin polvilleen. Tämän kesän näyttely kunnioittaa huvilan juhluvuotta ja kertoo kokonaistarinan siitä, mitä Carlsrolle ja sen perheelle lopulta tapahtui. Carlsro, Carlsrovägen 181, 64100 Kristiinankaupunki. Avoinna 1.6.–31.8.2026 päivittäin 11–17. Suljettu juhannuksena 23.–25.6. Pääsymaksu 8/2/0 €. – Lähde: museot.fi

KRISTIINANKAUPUNKI

ILMASTONMUUTOS

GLOBAL FOOTPRINT

Maapallo saavuttaa murtumispisteen aikaisemmin ja aikaisemmin

TÄLLÄ VIIKOLLA OLEMME käyttäneet maapallon resursseja tälle vuodelle. Maa-pallon ylikulutuspäivä osui 30. heinäkuuta tänä vuonna – varhaisin päivämäärä, jolloin ihmiskunta on koskaan polttanut planeetan vuotuiset resurssit. Tästä lähtien varas-tamme huomista. Jos kaikki eläisivät kuin Suomessa niin tämä päivä olisi jo ensimmäinen huhtikuuta.

Matematiikka on brutaalia. Ihmiskunta käyttää luontoa 1,8 kertaa nopeammin kuin maapallon ekosysteemi pystyy uusiutumaan. Rikomme tulevaisuutta, ja lasku jatkaa kasvuaan.

Tämä ei ole kaukainen kriisi. Ylikulutus ajaa kaaosta, jota näemme joka päivä – luonnon monimuotoisuuden romahdaminen, äärimmäiset sääolosuhteet, ruokapula, konfliktit hupenevista resursseista. Vammat pahenevat. Joka vuosi meillä on alijäämä, velka syvenee.

Vaikka tämän vuoden Earth Overshoot Day on kaikkien aikojen aikaisin, se on pysynyt kapeassa ikkunassa yli 15 vuotta. Päivämäärä pysyy vakaana, kun paine kasvaa. Olemme täysillä, juoksemme höyryillä ja tyhjennämme sen, mitä on jäljellä.

Markkinat olivat rikki. Tämä on kylmä totuus. Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna ylitys on selkeä esimerkki markkinoiden toimintapuutteesta. Resurssit ovat alihin-noiteltuja. Liiallinen käyttö palkitaan. Järjestelmä kannibaloisi itsensä.

Kaupungit kuluttavat resursseja. Energiasuunnittelusta vuotaa jätettä. Ravintoketjut romahtavat paineen alla. Väestö kasvaa samaan aikaan, kun maapallo kuituu. Bio-sfääri vuotaa verta.

Mutta tässä on potku – ratkaisuja on olemassa. Ne ovat kannattavia. Fossilisten polttoaineiden CO₂-päästöjen vähentäminen 50 prosentilla siirtäisi päivämäärää kolmella kuukaudella. Tasapainon palauttava teknologia tuottaa rahaa skaalattuna.

Älykäs raha näkee, mitä on tulossa. Yritykset, jotka ylittävät, asettavat itsensä rajalliseen tulevaisuuteen. Kirjoitus on seinällä.

”Työnnämme rajoja sille, kuinka paljon ekologisia vahinkoja voimme selvitä”, varoitaa tohtori Lewis Akenji Global Footprint Networkista. ”Olemme planeetalle velkaa vähintään 22 vuotta ekologista uudistumista, vaikka estäisimme uudet vahingot nyt.”

Valinta leikkaa jyrkästi. Tohtori Mathis Wackernagel, joka seuraa näitä lukuja, ilmaisee asian selvästi: ”Ylijäämä ei voi

kestää. Se päättyy joko tarkoitukselliseen suunnitelmaan tai hylätyyn katastrofiin.”

Suunnittelu tai katastrofi. Korjaa markkinat tai katso niiden romahtamista.

Pelkästään hiilijalanjälki kuluttaa 61 prosenttia ihmiskunnan ekologisesta budjetista. Poltamme talon saadaksemme polttoainetta lämmitykseen.

Maat, kaupungit, yritykset – se, joka sopeutuu ensin, selviää siitä, mitä tulee. Valmis-tautumattomat kohtaavat katastrofaalisen riskin. Resurssien turvallisuus on uusi valuutta. Puhtaan veden saatavuus, hedelmällinen maaperä, vakaa ilmasto – se määrittää, kuka menestyy ja kuka kaatuu.

Velkakello tikittää. Joka päivä heinäkuun 30. päivän jälkeen lainaamme lisää planeetalta, joka on jo ylitetty. Korkoyhdistykset. Vahinko leviää.

Huomisen päätöksellä on kuitenkin merkitystä. Tekniikka on olemassa käsikirjoituksen kääntämiseksi. Investoinnit ovat siirtymässä kohti ratkaisuja. Poliittinen tahto voi muuttua yhdessä yössä, kun selviytyminen on vaakalaudalla.

Kysymys ei ole siitä, loppuuko ylimäärä. Fysiikka takaa, että se tapahtuu.

Kysymys kuuluu, valitsemmeko lopun – vai annammeko sen valita meidät.

TAPAHTUMAT

TÄNÄÄN

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

Vivaldin Neljä vuodenaikaa soi Vaasan kaupungintalolla tänä iltana – luvassa unohtumaton juhlakonsertti

Tnä iltana, sunnuntai 26. heinäkuuta klo 18.00 – Korsholman Musiikkijuhlien juhlakonsertti ”Four Seasons & NOX” tuo Vaasan kaupungintalolle yhden kesän odotetuimmista klassisen musiikin elämyksistä. Illan aikana kuullaan sekä barokin ikivihreitä että vaikuttavaa nykyaikaista kuoromusiikkia.

Konsertin ensimmäinen osa on omistettu Antonio Vivaldin kuuluisalle Neljä vuodenaikaa -teokselle. Lähes 300 vuotta sitten sävelletty mestariteos oli aikanaan mullistava, sillä se kuvasi musiikin avulla luonnon ilmiöitä, vuodenaikojen vaihtelua ja jopa lintujen laulua. Solistina loistaa kansainvälisesti arvostettu viulutaiteilija **Alissa Margulis**, jonka rinnalla esiintyy festivaalin korkeatasoinen jousiyhtye.

Väliajan jälkeen näyttämölle nousee pohjalainen huippukuoro NOX yhdessä sopraano **Angelika Klasin** kanssa. Monipuolinen ohjelma kuljettaa yleisön Kalevalasta Edith Södergranin runouteen, George Gershwinin klassiseen Summertime-lauluun sekä muihin kuoro- ja soololaulujen helmiin.

Noin 100 minuuttia kestävä konsertti tarjoaa vaikuttavan kokonaisuuden, jossa yhdistyvät virtuoosinen soitto,

hienostunut laulutaide ja vahvat tunteet. Tapahtuman aikana järjestetään myös maksuton lastenhoito ennakkovarauksella, joten koko perheen on helppo osallistua juhlakonserttiin. Lähde: Korsholms Musikfestspel <https://www.netticket.fi/kmf-gala> Kuvassa Angelika Klas. Kuva: Ville Paul Paasimaa

METEORIIHI

Avaruuskivi muovasi mai-seman – Meteoriihi auki tänään

Näyttely kertoo yli 520 miljoonaa vuotta vanhasta kraatterista – meteoriitin iskusta nykypäivän viljelymaisemaan ja Natura 2000 -alueeseen. Paikalta löytyvät observatorio, lintutorni, harvinaisia meteoriittejä, maatalouskoneita ja kahvila vanhassa riihiympäristössä. Aurinkokuntamalli ja kraatterimalli havainnollistavat avaruuden ihmeitä.

Tule kokemaan, kuinka taivas ja maa kohtaavat!

Lähde: <http://www.meteorია.fi>

HEINÄKUU

ILTAMUSIIKKIA

50 vuotta ilmaista iltamusiikkia Vaasassa – tähdet valtaavat Vaasan kirkon

4. kesäkuuta – 14. elokuuta 2026 – Joka keskiviikko klo 19.30, täysin ilmaiseksi. Kolminaisuuden kirkon iltamusiikki on ollut 50 vuoden ajan kesäklassikko. Ja tänä vuonna sitä juhlitaan tosissaan.

Uruilla on tietenkin paikkansa – se on loppujen lopuksi yksi Suomen hienoimmista kirkoista. Mutta myös laulu, viulu, piano, klarinetti ja sello loistavat. Artistit? Tunnettuja suomalaisia muusikoita ja kansainvälisiä vierailuvia esiintyjä.

Korkeatasoinen, ilmainen ja avoin kaikille. Niin yksinkertaista, niin hyvää. Tuo ystävä ja nauti kirkkaista kesäkuun illoista aina elokuun puoliväliin asti.

Lähde: Bothnia Classic

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

Korsholmin musiikkifestivaali täyttää 40+ vuotta – tähdet valtaavat länsirannikon kirkkaat yöt

22.–31. heinäkuuta 2026 Lämpimiä kesäiltoja. Kirkkaita öitä. Ja huippuluokan musiikkia. Vuodesta 1983 lähtien Korsholmin musiikkifestivaalit ovat olleet tavallista poikkeava kamarimusiikkifestivaali.

Perustaja, sellisti Seppo Kimanen, olisi ylpeä.

Vuodesta 2023 sellisti Jan-Erik Gustafs-son on johtanut festivaalia, joka houkuttelee puoleensa suomalaisten ja kansainvälisten taidemuusikoiden kerman.

Koe länsirannikon ainutlaatuiset ympäristöt hämärän laskeutuessa. Ota mukaan piknik-kori – ja nenäliina. Se voi olla niin kaunista, että sattuu.

Lähde: Bothnia Classic

VAASA FESTIVAALI

Tähtien täyttämät juhlat veden äärellä

Vaasa Festival avaa ovensa yhdeksentoista vuotta peräkkäin – ja tarjoaa artistien kavaladin, joka saa veden kielelle. Olemme jo nähneet nimiä kuten Robin Packalen, Isac Elliot ja Nordman. Kolme päivää musiikkia, ruokaa ja mahtavaa tunnelmaa sisäsatamassa. Muista, että VIP-alueella on oma sisäänkäynti, wc:t ja paras näkymä lavalle. Ikäraja 18 vuotta.

- Milloin: 30. heinäkuuta – 1. elokuuta 2026
- Missä: Vaasan keskusta, sisäsatama

KAAOS-FESTIVAALI

Metallimyrsky palaa

Vaasaan – Kaaos-festivaali valmistautuu uuteen hyökkäykseen

Viime vuoden menestyksen jälkeen Kaaos-festivaali tekee paluun Vaasassa – ja järjestäjät lupaavat vielä raskaampia nimiä ja suuremman yleisön kesällä 2026.

Festivaali järjestetään Vaskiluotossa 24.–25. heinäkuuta 2026 vanhalla Wasalandian alueella, joka muuttuu valtavaksi festivaalialueeksi hard rockin ja metallin ystäville ympäri Pohjoismaata. Viime vuoden debyytti houkutteli yleisöä kauas Pohjanmaan ulkopuolelta ja toi Vaasalle kansainvälistä huomiota metallikenessä.

Nyt järjestäjät toivovat vielä suurempaa vaikutusta. Festivaalia markkinoidaan yhtenä kesän intensiivisimmistä metallielämyksistä Suomessa, ja ohjelmassa on sekä kansainvälisiä että suomalaisia yhtyeitä.

Hotellivarausten odotetaan jo kasvavan Vaasassa ennen festivaaliviikonloppua.

Lähde: Kaaos Festival – <https://kaaosfestival.fi/>

UUSIKAUPUNKI

Crusell-viikko puhauttaa ranskalaisella eleganssilla. Vaasan filharmoninen orkesteri osallistuu.

Uusikaupunki muuttuu musiikin pääkaupungiksi 27. heinäkuuta – 2. elokuuta 2026, kun Crusell Week valtaa kaupungin aukiot, kirkot ja auditoriot. Festivaali alkaa Avajaispuhalluksella aukiolla (klo 27.7 klo 12), ja viikko tarjoaa kaikkea lastenkonsertista Freijasta suureen Grand Concert Festiv -tapahtumaan uudessa kirkossa (klo 30.7 klo 18), jossa Vaasan filharmoninen orkesteri ja Helena Juntunen solistina. Illat päättyvät lyhtykonsertteihin ja ranskalaisiin sävelmiin tähtien alla.

Lähde: crusell.fi/konsertit-2026

CRUSELLIN VIIKKO UUESSA-KAUPUNGISSA

Helena Juntunen

johtaa Crusellin suurta vuosipäiväkonserttia

30. heinäkuuta klo 18 Uudessa kirkossa Uusikaupungissa juhlitaan Crusell-viikon kohokohtaa: Grand Concert de Celebrationia. Sopraano Helena Juntunen ja kapellimestari Teemu Hämäläinen johtavat Vaasan filharmonista orkesteria Crusellin omien laulujen ja ranskalaisen orkesterimusiikin läpi. Juhlallinen ilta, joka yhdistää klassisen eleganssin ja pohjoismaisen intohimon. Lähde: crusell.fi/grand-concert-de-celebration

ELOKU

VAASAN MARSSI 7.-9.8.2026

Vaasa täyttyy marssijoista – edessä jopa 42 kilometrin koitos

Vaasan Marssi tuo jälleen tuhansia askelia Pohjanmaan kaduille ja saaristoon 7.–9. elokuuta 2026. Kansainvälinen kävelytapahtuma starttaa päivittäin Vaasan Kauppatorilta, Hovioikeudenpuistikko 15a:sta, ja mukana nähdään kävelijöitä niin Suomesta kuin ulkomailtakin.

Tarjolla on useita reittejä 10 kilometrin lenkeistä aina vaativaan 42 kilometrin marssiin asti. Reitit kulkevat muun muassa Strömsön, Vanhan Vaasan ja UNESCO:n maailmanperintöalueen maisemissa. Perjantain saaristoretkellä osallistujat pääsevät haastavaankin maastoon. Kyse ei ole kilpailusta, mutta pitkät matkat ja usean päivän urakka tekevät tapahtumasta todellisen kestävyyshaasteen.

VASA FUTURE FESTIVAL

Tulevaisuus on täällä – ja se on Uusi Pohjoismainen

Vasasta tulee jälleen tulevaisuuden optimistien keskus, kun Wasa Future Festival käynnistyy. Kymmenen päivän ajan yritykset, päätöksentekijät, tutkijat ja taiteilijat kokoontuvat rakentamaan parempaa huomista teeman ”Uusi Pohjoismainen” alla. Tulet tänne verkostoitumaan, inspiroitumaan ja tekemään oikeasti muutoksen. Odota sekä vakavia että hulluja ideoita – kaikki samalla lavalla.

- Milloin: 10.–15. elokuuta 2026
- Missä: Wasa Innovation Center & Bock's Village, Vaasa

UKRAINE PRESIDENT

We Know from Our Intelligence and Our Partners That the Russians Have Readied Missiles for a New Massive Attack on Ukraine – Address by the President

July 24, 2026

Dear Ukrainians!

Today, in broad daylight, the Russians struck Kyiv and the region with ballistic missiles. They targeted an event in the Bucha district that definitely should

not have been there. Today, I spoke with Prosecutor General Ruslan Kravchenko and received reports from law enforcement. Criminal investigations have already been opened into what happened. Of cour-

se, the strike was caused by Russian missiles, by Russian terror, and nothing else. But we have already said a thousand times that, in these wartime conditions, with an enemy like this, you definitely cannot hold

any weapons exhibitions with large crowds of people, especially near residential buildings. As of now, ten people have been confirmed killed in this attack. My condolences to their families and loved ones. Many people were wounded and injured.

There were also extremely brutal Russian strikes on Slovyansk and other communities in the Donetsk region,

Kharkiv region, Kherson, Sumy region, Odesa, and the region. We know from our intelligence and our partners that the Russians have readied missiles for a new massive attack on Ukraine. The strike may take place today – we have preliminary information that it could happen within the next 48 hours. Please take care of yourselves and pay attention to air raid alerts.

Today, I held meetings with Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine Mykhailo Drapatyi, Yevhenii Khmara was also there, as well as his Ministry of Defense team, other government officials, and Prime Minister of Ukraine Sergii Korynetskyi.

Read more:

<https://www.president.gov.ua/en>

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Ferdinand von Wright

19.3.1822, Haminalahti (Kuopio)

31.7.1906, Haminalahti (Kuopio)

Sikojen ja harakoita, 1875

Kansalliskokouksen kokoelma / Ateneumin taidemuseo

Kuva: Kansalliskokouksen kokoelma / Hannu Aaltonen

KOVINA AIKONA

Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta

Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA

Suomentanut Juhani Aho

Osa 37

Aamulla aikaisin oli väki jo liikkeellä, hovinherrat, tilanomistajat, torpparit — kaikki ne, jotka maata viljelivät. Tuolla kaukana koillisessa, missä vuoret olivat korkeita ja kirkot peninkulmien päässä toisistaan, tuleutuivat kaskimaiden ohrat ja rukiit jyrkillä rinteillä. Isokasvuinen, uljas talonpoika, joka eli riippumatonta elämäänsä Kalevalan aikaisen urosten tavalla ja tuskin oli nähnytkaan nimismiestä taikka pappia, näki siroasti koristelluilta rappusiltaan hallaisen usvan alhaalla laaksossa ja tunsu itsensä turvalliseksi. Hänellä oli vielä metsää vaaroillaan kaskesmaiksi, ja hänen ei tarvinnut laskeutua laaksoihin maata muokkaamaan ja suota murtamaan, joiden sadon halla kuitenkin olisi vievä. Tääl-

tä oli kuusin peninkulmin lähimpään kirkonkylään, ja jos hän ei sinne itse veisi kymmenyksiään, eivät herratkaan tänne asti osuisi niitä vaatimaan. Täällä ei eletty riidassa naapurien kanssa, sillä

niitä ei ollut, ja täällä oli talonpoika itse karun maansa haltija. Alempana järvien rannalla ja viljellyillä seuduilla, minne tervaveneet liukuivat läpi kuohuvien koskien tarvitsematta pitkiin aikoihin kertaakaan airoja kastella, siellä seisoi uudisviljelijä pienen pirttinsä edustalla, joka samalla kertaa voi olla tupa, sauna ja talli, ja ruopi huolestuneena korvalistaan. Halla oli taas tehnyt tekojaan, mutta se oli kuin olisi ollut niin meneväkin, ja metsästys ja kalastus tulisivat kyllä korvaamaan sen leivän, jonka pakkaneen oli vienyt

pienestä pellontilkareesta.

Vasta lounaampana, missä talonpojat olivat rakentaneet kyllä ja missä kirkkojen huiput katosivat korkeuteen, turhaan sitä tavoitellen — vasta siellä alkoi näkyä peltoja ruohoisten järvien rannoilla ja vasta siellä alkoi maanviljelys todenteolla. Siellä oli hallan sumua peninkulmanpituiset juovat hajotettavina ja poislakaistavina. Maanviljelijä katseli avaran tupansa ikkunasta epätoivoissaan laajoja viljelyksiään, joissa oli ollut hänen suuren taloutensa turva tulevan talven ajaksi. Hänen takanaan seisoi hänen vaimonsa ja itki.

Aamun kuningatar heltyi sydämessään kaikesta tästä näkemästään surusta, kun hän hiljalleen vyörytteli villaista usvapeitettä seutujen päältä, ja päätti parhaansa mukaan parantaa vilun ilkeitä.

